

„SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI
KUTATÁSOK A JÖVŐÉRT”
NEMZETKÖZI KUTATÁSI KONFERENCIA

Felsőoktatás és szakképzés együttes
problematikája a hazai oktatási rendszerben

Előadó: *Laki Ildikó*
MTA Szociológiai Kutatóintézet

NSZFI SZERVEZÉSÉBEN
2007. szeptember 27-28.

Az előadás tartalma:

Alapvető kérdés: Szüksége van-e a felsőoktatásnak a szakképzésre vagy sem?

- 1. A felsőoktatás feladata, képzéseinek lényege a szakképzés függvényében.*
- 2. A szakképzés mint kapcsolati pont a felsőoktatásban.*
- 3. A szakképzési lehetőségek a felsőoktatásban*
- 4. Működik-e együtt...*

1. A felsőoktatás feladata, képzéseinek lényege a szakképzés függvényében.

*A felsőoktatás feladata és szerepe az elmúlt évtizedekben
jelentősen megváltozott.*

Három nagy szakaszra lehet osztani:

	<i>1991-1997.</i>
	<i>1998-2005</i>
	<i>2006-</i>

*A felsőfokú szakképzés/oktatás esetében két szakaszt lehet
megkülönböztetni:*

	<i>1998-2004</i>
	<i>2005-</i>

- E három időszak alatt valójában eltérően alakult a felsőoktatásban résztvevők száma, a felsőoktatásban minőségi és tartalmi változás is bekövetkezett, valamint az „átláthatatlanság” is megjelent.
- Két oldalról történik mindez, a kínálóra és a résztvevőre egyaránt érvényes a helyzetfelismerés.
- Miben rejlik a felismerhetetlenség? (többféle lehetőség)

- *Az intézmények széles köre.*
- *A képzések széles választéka*
- *Az állami és költségtérítéses képzések lehetetlen helyzete.*
- *A képzés-képzése.*
- *A szakirányú szakképzések beékelődése és szerepkeresése.*
- *Szétválasztási problémák.*
- *A gyakorlati és elméleti képzések meghatározásának problematikája.*

(a jogi, gazdasági és egyéb problémáról ne is beszéljünk)

2. A szakképzés mint kapcsolati pont a felsőoktatásban

- Az 1990-es évek vége (1998): AIFSZ – „akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés” megjelenése, majd 2003-tól felsőfokú szakképzés lett.*
- Kapcsolati pont a szakképzési rendszer és a felsőoktatási világa között.*

A felsőoktatási intézmény főiskolai vagy egyetemi szakjaira fel nem vett hallgatók képzését biztosítja.
(ma már megoszlik e téziszről a vélemény)

Két féle intézményben történhet a képzés:

- egyfelől a felsőoktatási intézményekben (leginkább a főiskolákon)
- másfelől a különböző szakképzési intézményekben

A kérdés itt is felmerül, vajon melyik intézménytípus a legmegfelelőbb erre a képzési formára.

Hallgatói előnyök:

- *Könnyebb bejutás e képzési formába.*
- *Előkapu lehet a főiskolai és egyetemi tanulmányokhoz*
- *Diákélet biztosítása, hallgatói jogviszony megtartása.*
- *Szakmai kompetenciák növelése, új típusú kompetenciák kialakítása.*
- *A szakma megismerése.*

Hátrányok:

- Intézménytípustól függetlenül, nem mindig gyakorlatorientáltak a képzések, annak ellenére, hogy van gyakorlati képzés és a legfőbb cél. (pl. jogi asszisztens)*
- Mit is szeretnénk ezzel a képzési formával? – az oktatási rendszerben való „bent tartást” vagy a magasabb szaktudással rendelkező szakemberek kibocsátását a munkaerőpiacra vagy egy megmentő képzést.*

- *Nem felsőoktatási intézmény. Ellenben felsőoktatásban működő felsőfokú szakképzések összemosódnak a felsőoktatási képzés tematikájával.*

- *Az intézmények szerepvállalása, a munkaadói oldal megjelenése, valamint a képzésben résztvevők valós gyakorlati és elméleti ismereteinek hiánya, zavarodottsága, bizonytalansága.*

Felvettek aránya a felsőfokú szakképzésbe 2001-2006. között

típus	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>FNA</i>	1631	2623	2688	4254	4833	4780
<i>FNK</i>	225	177	80	114	87	71
<i>FLA</i>	29	220	271	18	30	33
<i>FLK</i>	349	365	332	13	43	38
<i>összes</i>	2234	3385	3371	5388	6378	6093

*A felsőfokú szakképzésben résztvevő
felsőoktatási intézmények számának alakulása:*

	1998	1999	2000	2001	2003	2006
<i>Felsőoktatási intézmény</i>	8	8	22	35	41	43

3. A szakképzési lehetőségek a felsőoktatásban

- A hazai felsőoktatásnak „kiegészítő” feladatai közé tartozik.*
- A helyzetét tekintve megosztott szereppel bír, hiszen a legjobb helye a felsőoktatási intézményben van (pl. az oktató elvárások is ezt követelik meg).*
- Infrastruktúra, és maga képzés jellege is.*
- A főiskolai képzésbe integrálható a megszerzett kreditek száma, egyes tantárgyak.*
- A gyakorlatorientáltság mellett az elméleti részek is hangsúlyosak.*
- A szakmai hivatását betölti, valóban a közép és a felsőfokú képzések között helyezkedik el.*

- *Az képzések többségének tartalma inkább illeszkedik felsőoktatáshoz mint a szakképzéshez.*

- *Nem lehet és nem szabad összetéveszteni a képző intézményeknek a felsőoktatásban elvárt követelményekkel.*

További kérdés azonban, hogy:

- *Valóban szükség van-e ezekre a képzésekre?*

- *Mit jelent ez a képzés az oktatási és munkaerő-piaci szereplőknek?*

4. Működik-e együtt...

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a felsőoktatás megfelelően illesztette az intézményi keretekbe.

A szerepük értelmezhető és értékelhető a felsőoktatás keretei között.

A gyakorlatorientáltság azonban ütközési pont lehet, de nem feltétlen a felsőoktatási intézmények hibájából.

Köszönöm a figyelmüket!

Laki Ildikó
(laki.ildiko@socio.mta.hu)

Z

Z

Z

